

УДК 351.862.4:659.1

ПОМАЗА-ПОНОМАРЕНКО Аліна,

*доктор наук з державного управління, старший дослідник,
Національний університет цивільного захисту України,
м. Харків, Україна*

ДОЛНІКОВА Юлія,

*здобувачка 4-го курсу освітнього ступеня «бакалавр»,
Національний університет цивільного захисту України,
м. Харків, Україна*

ЛЯДЕР Андрій,

*здобувач 3-го курсу освітнього ступеня «бакалавр»,
Національний університет цивільного захисту України,
м. Харків, Україна*

ПРОБЛЕМИ ТА ПЕРСПЕКТИВИ РОЗВИТКУ ТУРИЗМУ В СУЧАСНИХ УМОВАХ

Стійкий розвиток у сфері туризму представляється, з одного боку, як циклічний процес, а з другого – оновлюваний тип функціонування економіки. За цього типу відбувається задоволення рекреаційних потреб населення здійснюється без шкоди для майбутніх поколінь і при цьому відбувається помірно швидке отримання прибутків туристичними підприємствами. Стійкість розвитку туризму визначається впливом низки факторів екзогенних та ендогенних, а саме: економічних, соціальних, культурних, політичних, екологічних та ін. Для нашої держави останнім часом значний вплив чинили позасистемні фактори, як окрема група чинників. До них можна віднести виникнення та поширення пандемії COVID-19, зовнішню агресію проти України тощо. Усе це негативно позначилося на стані функціонування туристичної сфери, не кажучи про унеможливлення її розвитку взагалі. На цій підставі існує необхідність в окресленні перспективних напрямків розвитку туризму в Україні в найближчій перспективі.

Матеріальною основою стійкого розвитку туристичної сфери є ті природні й історико-культурні ресурси, що необхідні для використання з метою задоволення потреб рекреантів і стимулювання розвитку туристичної індустрії як складової туристичної сфери. При цьому доводиться рахуватися з можливістю (імовірністю) втрати стійкості туристичної сфери загалом, тих господарських систем, які функціонують в її межах (тобто суб'єкти підприємницької діяльності), а також

платоспроможністю туристів. Адже руйнування однієї її структури та створення іншої – це неодмінні атрибути параметрів стану. Їх потрібно оцінювати на допустимих для цього етапах щодо очікуваних або раптових впливів внутрішніх або зовнішніх факторів.

У продовження відзначимо, що існує важливість розробки та впровадження відповідної моделі на вітчизняних теренах. Вона покликана сприяти забезпеченню стійкого розвитку туристичної сфери та подальшому зростанню економіки України. У сучасних реаліях необхідно створити модель, з одного боку, антикризового управління в туристичній сфері, а з другого – інноваційної модернізації зазначеної сфери економіки.

Антикризова модель передбачає можливість забезпечення стійкого розвитку в туристичній сфері, що дозволяє взаємозв'язок економічних елементів стійкості економіки та бізнесу, а також удосконалення системи публічного управління. Щодо інноваційної складової запропонованої моделі, то вона насамперед має бути представлена інноваціями, інвестиціями, упровадженням AI-технологій тощо. Останні покликані забезпечити стратегічне управління та розвиток у середній і довгостроковій перспективі туристичної сфери.

На наш погляд, модель антикризової й інноваційної модернізації туристичної сфери України (рис. 1) заснована на інноваційних механізмах і інструментах макрорегулювання. Логіка антикризових й інноваційних заходів у межах середньо- і довгострокового розвитку туристичної сфери України має бути відображена в Стратегії сталого розвитку туризму України. У цій стратегії повинно бути визначено основи та перспективи розвитку туристичної сфери за умови повноцінної реалізації інноваційного й інвестиційного потенціалу, а також створюваних у посткризовий період просторово-галузевих точок інноваційного зростання. З цією метою має бути забезпечено суттєву технологічну модернізацію реального сектору економіки України. Така модернізація повинна передбачати використання передових технологій і підвищення конкурентоспроможності як вітчизняної туристичної індустрії на міжнародній арені, так і окремо взятих суб'єктів підприємницької діяльності між собою на вітчизняному туристичному ринку. Це, у свою чергу, забезпечить перетворити вітчизняний науковий потенціал в один з основних ресурсів стійкого розвитку в туристичній сфері.

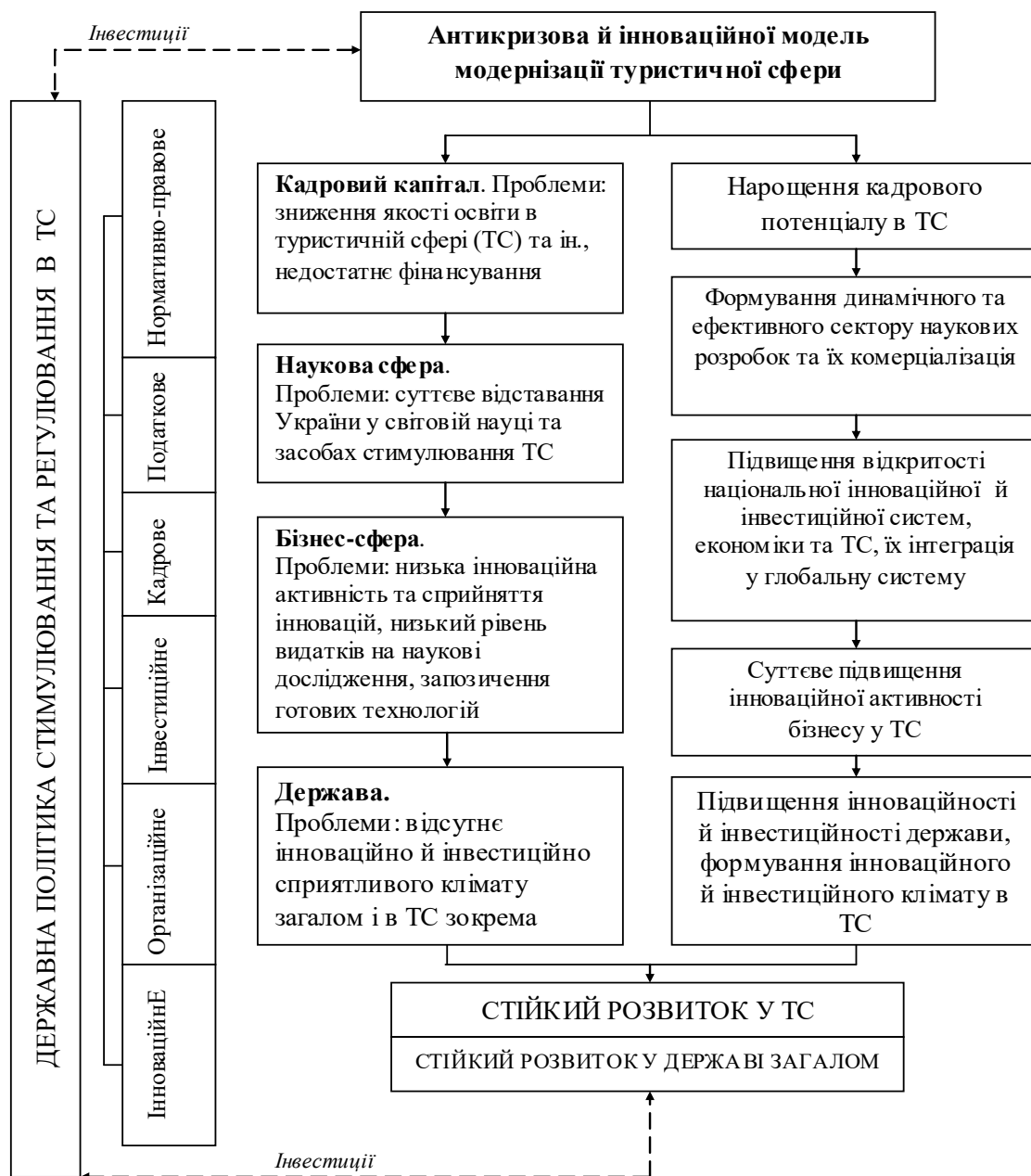

Рис. 1. Модель антикризової й інноваційної модернізації туристичної сфери України

Серед напрямів антикризового розвитку, на нашу думку, можна визначити такі: 1) стимулювання формування в українській економіці та туристичній сфері інституційних основ нового шостого технологічного укладу; 2) створення підґрунтя для розширення ресурсного забезпечення, необхідного для розвитку економіки знань і всебічний розвиток людського та кадрового потенціалу; 4) удосконалення логістичної, транспортної, готельної та іншої інфраструктури; 5) стимулювання розвитку соціально орієнтованих видів туризму, зокрема, лікувального, оздоровчого, спортивного, екологічного, сільського зеленого, е-туризму, релігійного,

етнотуризму та ін. [1].

Використання запропонованої моделі допускає реалізацію таких заходів: 1) використання «транзитної ознаки» України як переваги, зокрема, шляхом зацікавлення туристів залишитися на її території якомога довше; 2) залучення в країну великого наукоємного капіталу; 3) збільшення витрат на вітчизняні наукові розробки та підготовку висококваліфікованих фахівців у туристичній сфері; 4) зростання випуску конкурентоспроможного туристичного продукту на основі високоефективних інноваційних й інвестиційних проєктів; 5) активна інтеграція України в міжнародний технологічний обмін з урахуванням її науково-технічних і виробничих можливостей, а також у міжнародний туристичний бізнес. Реалізація запропонованої моделі можлива лише за умови при скоординованих дій уряду і зусиль суспільства.

Отже, для України з урахуванням об'єктивних тенденцій її економіки прийнятною є модель розвитку туризму, заснована на використанні власного науково-технічного потенціалу, із залученням іноземних інвестицій і технологій.

СПИСОК ЛІТЕРАТУРИ:

1. Домбровська С., Помаза-Пономаренко А., Рибальченко Н. Туризм і право на нього в контексті гарантування безпеки: монографія. Харків, 2022. 272 с.

УДК 351.862.4:659.1

САВЕНКО Влада,

*здобувач 2-го курсу освітнього ступеня «магістр»,
Одеський національний університет ім. І.І.Мечникова,
м. Одеса, Україна*

*Науковий керівник:- **ІВАШКО Лариса.**,
доц. каф. менеджменту та інновацій,
Одеський національний університет ім. І.І.Мечникова,
м. Одеса, Україна*

УКРАЇНСЬКІ ТЕНДЕНЦІЇ РОЗВИТКУ ТУРИСТИЧНОЇ ГАЛУЗІ В УМОВАХ НОВІТНІХ СУСПІЛЬНИХ ВИКЛИКІВ

У даний час сфера послуг і туризму являє собою одну з найбільш динамічних галузей світової економіки. Для багатьох країн туризм і суміжні сфери підприємницької діяльності – сфера надання послуг, гостинність, заклади громадського харчування, розваги тощо – це джерело додаткових бюджетів, які допомагають вирішити соціальні проблеми, створити більше робочих місць,